

Uchwała nr 42/12
Senatu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
z dnia 28 marca 2012
w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia

Na podstawie art. 62 ust. 1 w związku z art. 9 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) i § 9 ust. 1 pkt 9) i ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 243, poz. 1445) oraz § 39 ust.1 pkt. 4) i 15) Statutu Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Senat uchwala co następuje:

§ 1

W Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu wprowadza się Uczelniany System Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Obsługę administracyjno – biurową Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewniania Jakości Kształcenia powierza się odpowiednio Działowi Spraw Studenckich i Dziekanatom.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prorektorowi ds. Studenckich i Dziekanom Wydziałów.

§ 4

Traci moc [uchwała](#) w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od początku roku akademickiego 2012/2013.

R e k t o r

prof. dr hab. Jacek Wysocki

Uczelniany System Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia

Cele i przedmiot Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 1

1. Od roku akademickiego 2012/2013 w Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, zwanym dalej uniwersytetem, wprowadza się Uczelniany System Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia powołuje Rektor.
3. Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia powołują właściwi Dziekani.
4. Zasadniczymi celami systemu, o którym mowa w ust. 1, jest:
 - 1) zapewnienie wysokiej jakości kształcenia,
 - 2) stymulowanie ciągłego doskonalenia i zapewnienia jakości kształcenia w uniwersytecie oraz doskonalenie programów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów,
 - 3) podnoszenie rangi pracy dydaktycznej oraz budowanie etosu nauczyciela akademickiego,
 - 4) gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat efektów kształcenia studentów, poziomu wykształcenia absolwentów oraz efektów kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych,
 - 5) współpraca z samorządem studenckim, samorządem doktorantów oraz interesariuszami zewnętrznymi uczestniczącymi w procesie określania efektów kształcenia.

§ 2

W ramach Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia ocenie podlegają:

- 1) plany studiów i programy kształcenia oraz efekty kształcenia,
- 2) proces kształcenia, w tym organizacja i warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych,
- 3) kariera zawodowa absolwentów oraz opinia pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej,
- 4) jakość obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego,
- 5) warunki socjalne studentów i doktorantów, w tym możliwości uzyskiwania stypendiów oraz dostęp do domów studenckich,
- 6) mobilność studentów i doktorantów,
- 7) akty prawne regulujące proces kształcenia oraz sprawy socjalne studentów i doktorantów,

- 8) system nagradzania nauczycieli akademickich, doktorantów i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym,
- 9) inne zadania wynikające z rozwoju europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego.

Struktura Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 3

Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia składa się z 15 - 20 członków, w tym:

- 1) przewodniczącego, powołanego przez Rektora spośród profesorów i doktorów habilitowanych,
- 2) sekretarza powołanego przez Rektora spośród nauczycieli akademickich,
- 3) członków – po jednym przedstawicielu każdego z wydziałów spośród nauczycieli akademickich powołanych przez Rektora oraz po jednym przedstawicielu samorządu studenckiego i samorządu doktorantów, delegowanych przez samorzady,
- 4) członków Senackiej Komisji ds. Dydaktyki oraz Senackiej Komisji ds. Rozwoju Kadr Naukowych – po jednym przedstawicielu, powołanym przez Rektora,
- 5) przewodniczących Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- 6) kierownika Pracowni Oceny Jakości Kształcenia,
- 7) członka Zespołu Ds. Wdrażania Deklaracji Bolońskiej,
- 8) przedstawiciela Akademickiego Biura Karier – powołanego przez Rektora,
- 9) przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych, np. Izby Lekarskiej, Izby Aptekarskiej i innych samorządów zawodowych (towarzystw naukowych) – delegowanych przez wymienione organizacje oraz pracodawców.

§ 4

1. Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia składają się z 15-20 członków, w tym:

- 1) przewodniczącego, powołanego przez Dziekana spośród profesorów i doktorów habilitowanych,
- 2) sekretarza, powołanego przez Dziekana spośród pozostałych nauczycieli akademickich,
- 3) członków – po jednym nauczycielu akademickim reprezentującym każdy z kierunków studiów prowadzonych na wydziale, powołanych przez Dziekana spośród profesorów, doktorów habilitowanych oraz pozostałych nauczycieli akademickich, a także po jednym przedstawicielu samorządu studenckiego i samorządu doktorantów, delegowanych przez samorzady,
- 4) członków Rad/Komisji Programowych – po 1 z każdego kierunku studiów, powołanych przez Dziekana.
- 5) przewodniczących Rad Pedagogicznych – po 1 z każdego kierunku studiów, powołanych przez Dziekana.
- 6) przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych, powołanego przez Dziekana.

2. Do zadań Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia należy w szczególności:
 - 1) przegląd i analiza programów nauczania pod kątem zgodności z realizowanym programem studiów,
 - 2) przygotowanie i prowadzenie wśród studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia,
 - 3) hospitacje zajęć dydaktycznych uwzględniające ich związek z założonymi celami kształcenia oraz stosowność wykorzystywanych metod i środków dydaktycznych,
 - 4) opracowanie rezultatów przeprowadzonych badań jakości i efektów kształcenia,
 - 5) wdrażanie opracowanych procedur służących zapewnieniu i doskonaleniu jakości kształcenia,
 - 6) analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia oraz efektów kształcenia,
 - 7) przedstawianie Dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na wydziale,
 - 8) przedstawianie radzie wydziału corocznych sprawozdań z efektów działania systemu zarządzania jakością kształcenia na wydziale,
 - 9) analiza sposobów i zasad oceniania studentów i doktorantów, w tym stosowanych kryteriów i procedur.
3. Przewodniczący Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia przekazują Dziekanowi wyniki badań ankietowych jakości kształcenia i hospitacji zajęć dydaktycznych celem wykorzystania ich do realizacji działań naprawczych oraz upowszechniania najlepszych praktyk dotyczących doskonalenia jakości oraz efektów kształcenia.

§ 5

1. Członków Uczelnianego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym przewodniczącego powołuje Rektor na okres kadencji organów UMP.
2. Członków Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia powołują właściwi Dziekani na okres kadencji organów UMP.

§ 6

1. Uczelniany Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia nadzoruje prace Wydziałowych Zespołów Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Ogólny nadzór nad Uczelnianym Zespołem Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia sprawuje Prorektor ds. Studenckich, a nad Wydziałowymi Zespołami Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia - właściwi Dziekani.

Instrumenty Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

§ 7

Realizacji zadań Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia w uniwersytecie służą:

- 1) formalna dokumentacja procesu dydaktycznego,
- 2) ankietyzacja studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych,
- 3) hospitacje zajęć dydaktycznych.

§ 8

1. Formalną dokumentację procesu dydaktycznego, o której mowa w § 7 pkt 1, stanowią:
 - 1) strategia rozwoju i misja jednostki,
 - 2) kwalifikacje absolwenta – wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne,
 - 3) plany studiów i programy kształcenia,
 - 4) programy wykładów i zajęć z poszczególnych modułów kształcenia (sylabusy),
 - 5) system punktów zaliczeniowych (ECTS),
 - 6) określenie wymagań egzaminacyjnych - efekty kształcenia - (forma egzaminu oraz zakres wymagań egzaminacyjnych),
 - 7) zakres wymagań formalnych stawianych pracom dyplomowym (strona tytułowa, założenia, część teoretyczna, doświadczalna, dyskusja wyników, bibliografia, etc.),
 - 8) obsada kadrowa jednostek organizacyjnych.
2. Strategia rozwoju jednostki winna być zbieżna z misją i strategią uczelni, formułowana autonomicznie, z uwzględnieniem polityki zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Kwalifikacje absolwenta powinny uwzględniać odpowiednie zapisy zawarte w odrębnych przepisach obejmujących wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne.
3. Plany studiów i programy kształcenia powinny być zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji oraz wytycznymi Senatu wydanymi na podstawie odrębnych przepisów.
4. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, jest opracowywana, gromadzona i aktualizowana na bieżąco przez wydział.
5. Dokumenty, o których mowa ust. 1 pkt 3-8, aktualizowane w miarę potrzeb, są ogłaszane w formie dostępnej dla całej społeczności akademickiej poszczególnych wydziałów przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego.
6. Za realizację obowiązków, o których mowa w ust. 4 i 5, odpowiada Dziekan.

§ 9

System oceny i zapewnienia wysokiej jakości kształcenia obejmuje wszystkie kierunki studiów, poziomy (pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolite albo trzeciego stopnia), profil/profile (art. 2 ust. 1 pkt 18e) ustawy) i formy studiów (stacjonarne, niestacjonarne).

§ 10

Zadania Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- 1) stałe i systematyczne monitorowanie realizacji i poziomu kształcenia wszystkich przedmiotów,
- 2) doskonalenie planów i programów studiów, m.in. poprzez aktualizowanie nauczanych treści i ich synchronizowanie w obrębie poszczególnych modułów,
- 3) inspiracja wszystkich stron – uczestników procesu dydaktycznego - do dbałości o wysokie standardy kształcenia,
- 4) rozwijanie i utrwalanie poczucia współodpowiedzialności nauczycieli akademickich, pracowników naukowo-technicznych oraz studentów i doktorantów za jakość i poziom zajęć dydaktycznych,
- 5) kształtowanie partnerskiej współpracy studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich i pracowników naukowo-technicznych,
- 6) spełnianie zaleceń wynikających z wprowadzenia procesu bolońskiego i Krajowych Ram Kwalifikacji, z podkreśleniem efektów kształcenia.

§ 11

Ocena jakości kształcenia, wnioski i zalecenia formułowane będą w odniesieniu do poszczególnych kierunków studiów, na trzech poziomach:

- 1) poziom pierwszy – badania ankietowe studentów i doktorantów obejmujące zajęcia dydaktyczne, raporty kierowników odpowiedzialnych za realizację przedmiotów, kierowników jednostek organizacyjnych i dziekanów z przeprowadzonych hospitacji – wykłady, seminaria, zajęcia praktyczne (laboratoryjne, kliniczne),
- 2) poziom drugi – ocena wewnętrzna kierunku studiów przygotowana przez zespół powołany przez dziekana celem opracowania raportu samooceny w związku z zaplanowaną oceną zewnętrzną np. dla Polskiej Komisji Akredytacyjnej – ocena programowa i/lub instytucjonalna,
- 3) poziom trzeci – wewnętrzna ocena kierunków studiów opracowana na podstawie opinii – materiałów zawartych w raporcie samooceny oraz w spostrzeżeniach, uwagach i zaleceniach będących rezultatem prac zespołu, który przeprowadził zewnętrzną ocenę jakości kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

§ 12

Podczas oceny jakości kształcenia w jednostce, zespół jednostki bierze pod uwagę wyniki badań ankiet studenckich, uwzględniając opinie studentów i doktorantów na temat:

- 1) strony organizacyjnej zajęć,
- 2) jasności wymagań i obiektywizmu ocen,
- 3) sposobu prowadzenia zajęć,
- 4) stosunku nauczyciela akademickiego do studentów i doktorantów oraz jego dostępność w ramach konsultacji,
- 5) ogólnej oceny zajęć.

§ 13

1. Badania prowadzone w formie ankiet, mają na celu uzyskanie opinii studentów i doktorantów o prowadzonych zajęciach dydaktycznych oraz obsłudze procesu kształcenia, opinii pracowników o warunkach kształcenia, opinii pracodawców o kompetencjach absolwentów.
2. Wyniki badań ankietowych będą wykorzystywane do:
 - 1) doskonalenia jakości kształcenia,
 - 2) okresowej oceny nauczycieli akademickich.

§ 14

Warunki i zasady tworzenia oraz przeprowadzania badań ankietowych i hospitacji zajęć dydaktycznych są następujące:

- 1) jakość kształcenia oceniana będzie z wykorzystaniem 3 rodzajów ankiet: a) *ankieta do oceny poszczególnych przedmiotów* – oddzielnie: wykłady, ćwiczenia, lektoraty (po zakończeniu zajęć dydaktycznych), b) *ankieta do oceny programu studiów* (poziom I, II, III stopnia) oraz c) *ankieta dla absolwentów* (po odebraniu dyplomu oraz po 3 i 5 latach od ukończenia studiów),
- 2) wzory ankiet, o których mowa w pkt. 1) z uwzględnieniem specyfiki kierunków studiów, ustalane są przez zespół powołany przez Prorektora ds. Studenckich i podlegają zatwierdzeniu przez Senat,

- 3) badania ankietowe poszczególnych przedmiotów (studia stacjonarne i niestacjonarne na wszystkich poziomach kształcenia) należy przeprowadzić nie rzadziej niż co 2 lata; w przypadku absolwentów każdego roku – przed odebraniem dyplomu; absolwentów ze stażem pracy (3-5 lat), nie częściej niż co 5 lat,

- 4) hospitacje zajęć dydaktycznych przyporządkowane poszczególnym przedmiotom, w szczególności zajęcia praktyczne (ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia kliniczne) powinny odbywać się w miarę możliwości corocznie; członkowie Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia przeprowadzają hospitacje ćwiczeń(zajęcia praktyczne) oraz wykładów (seminariów); dziekan – zajęcia dydaktyczne prowadzone przez kierowników jednostek oraz jednostek międzywydziałowych,
- 5) plan hospitacji zajęć dydaktycznych ustala Dziekan w porozumieniu z Przewodniczącym Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- 6) rezultaty hospitacji opracowane są w formie ujednoczonego raportu, jednakowego dla wszystkich kierunków, poziomów i sposobów realizacji programu studiów. Wzór raportu ustala Prorektor ds. Studenckich i zatwierdza Senat,
- 7) wyniki badań ankietowych wykładów i ćwiczeń (zajęć praktycznych) oraz nauki języków obcych i wychowania fizycznego, opracowane wg ujednoczonego raportu ustalonego przez Prorektora ds. Studenckich, podlegają zatwierdzeniu przez Senat,
 - a) rezultaty badań ankietowych udostępnione są przez Dziekana (lub Przewodniczącego Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia) osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne, kierownikom przedmiotów i ich przełożonym oraz Kierownikowi Pracowni Oceny Jakości Kształcenia,
 - b) w przypadku wątpliwości, uwag oraz krytycznych ocen dotyczących ankietowanych zajęć dydaktycznych Dziekan lub Przewodniczący Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia informuje Kierownika jednostki organizacyjnej, której sprawa dotyczy zobowiązując jednocześnie do udzielenia wyjaśnień na piśmie; w razie potrzeby Dziekan, lub Przewodniczący Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia i Kierownik jednostki organizacyjnej, mogą przeprowadzić rozmowę ze studentami,
 - c) kierownik jednostki organizacyjnej, której ocena dotyczy w porozumieniu z Przewodniczącym Wydziałowego Zespołu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia jest zobowiązany do poinformowania studentów o podjętych działaniach zmierzających do wyeliminowania w tej jednostce niedociągnięć wynikających z przeprowadzonej oceny ankietowej jakości kształcenia,
- 8) raporty z hospitacji zajęć dydaktycznych udostępnia się prowadzącym zajęcia, którzy są zobowiązani do pisemnego ustosunkowania się,
- 9) rezultaty badań ankietowych oceny wykładów, ćwiczeń oraz hospitacji zajęć dydaktycznych powinny być w formie syntetycznej, przedstawione Radzie Wydziału,
- 10)raporty z hospitacji zajęć dydaktycznych oraz rezultaty badań ankietowych, o których mowa w pkt. 8,9 Dziekan przekazuje do Pracowni Oceny Jakości Kształcenia.

§ 15

Raporty samooceny oraz zespołu wizytującego kierunek studiów, np. PKA – powinny być przedyskutowane i przyjęte przez radę wydziału; sformułowane wnioski i zalecenia powinny być przedstawione Senatowi.

Parametry ilościowe

§ 16

1. Uzupelnieniem opisowej oceny jakości kształcenia powinien być zestaw wskaźników liczbowych, którymi są:

- 1) stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku studiów do liczby studentów na tym kierunku,
- 2) liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym kierunku:
 - a) uczestniczących w realizacji krajowych projektów badawczych,
 - b) realizujących projekty badawcze w ramach programów międzynarodowych,
- 3) liczba studentów przypadających na wydziale na jedno stanowisko:
 - a) w bibliotece,
 - b) laboratorium,
 - c) przy komputerze,
- 4) dostęp studentów do Internetu - na wydziale,
- 5) powierzchnia sal dydaktycznych przypadająca na jednego studenta - na wydziale,
- 6) liczba obowiązkowych języków obcych - na kierunku,
- 7) łączna liczba godzin obowiązkowych języków obcych - na kierunku,
- 8) liczba studentów studiujących w trybie indywidualnego programu studiów – na kierunku,
- 9) liczba uczestników seminariów dyplomowych pozostająca pod opieką jednego nauczyciela akademickiego (maksimum, minimum, przeciętna) - na kierunku,
- 10) liczebność grup - (maksimum, minimum, przeciętna) na poszczególnych latach studiów każdego kierunku,
- 11) tygodniowa liczba godzin zajęć obowiązkowych studenta na poszczególnych latach studiów stacjonarnych - na kierunku,
- 12) łączna liczba godzin zajęć obowiązkowych na studiach niestacjonarnych na kierunku,
- 13) udział procentowy studentów studiujących w uczelniach zagranicznych w ramach międzynarodowych programów współpracy akademickiej, w ogólnej liczbie studentów danego kierunku,
- 14) udział procentowy godzin przedmiotów do wyboru w ogólnej liczbie godzin zajęć programowych na kierunku studiów.

2. Dziekan, w terminie do 30 listopada każdego roku akademickiego, przekazuje do Prorektora ds. Studenckich informacje o osiągniętych przez wydział w poprzednim roku akademickim wskaźnikach, o których mowa w ust. 1. Informacje są sporządzane według stanu na 30 września.

3. Dziekan informuje radę wydziału o osiągniętych przez wydział w poprzednim roku akademickim wskaźnikach, o których mowa w ust. 1.

Wykorzystanie wyników ocen

§ 17

Wyniki ocen jakości kształcenia mogą być wykorzystywane do:

- 1) stałego doskonalenia treści programowych i warunków realizacji procesu dydaktycznego,
- 2) oceny pracowników (rezultaty oceny pracowników powinny być przechowywane w teczkach osobowych, zostaną wykorzystane w ocenach okresowych),

- 3) prowadzenia polityki kadrowej,
- 4) nagradzania pracowników,
- 5) działalności marketingowej uniwersytetu.

§ 18

1. Wyniki ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych oraz inne informacje personalne pozostają poufne.
2. Dziekan podaje wyniki, o których mowa w ust. 1, do wiadomości zainteresowanemu nauczycielowi akademickiemu, jego przełożonemu oraz odpowiedniemu prodziekanowi i wydziałowej komisji oceniającej.

§ 19

Rady wydziałów, przynajmniej raz w roku akademickim, omawiają sprawy doskonalenia jakości kształcenia na zorganizowanych w tym celu posiedzeniach, wykorzystując informacje zgromadzone przez Wydziałowe Zespoły Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.

R e k t o r

prof. dr hab. Jacek Wysocki